

Informator Przemysłowy

Cena egz. 10 zł.

Rok II.

Nr. 12

Kraków, grudzień 1946.

Wydziału Przemysłowego
Urzędu Wojew. w Krakowie

Adres Redakcji — Administracji — Ekspedycji: Kraków — Plac Szczepański 5, III piętro, pokój 53. — Telefon 544-01.
Redakcja i administracja czynna codziennie od godziny 10—13 z wyjątkiem soboty, niedzieli i świąt.

DANINA NARODOWA na zagospodarowanie Ziem odzyskanych.

Poniżej podajemy najbardziej interesujące zasady dekretu z dnia 13. XI. 1946, uchwalonego przez Radę Ministrów o daninie narodowej na zagospodarowanie Ziem Odzyskanych.

1. KTO PODLEGA DANINIE

Celem przyspieszenia zagospodarowania Ziem Odzyskanych i ekonomicznego zjednoczenia ich z Macierzą wprowadza się daninę narodową, jako jednorazowe powszechne świadczenie majątkowe.

Wpływy z daniny narodowej przeznaczone są wyłącznie na zagospodarowanie Ziem Odzyskanych.

Minister Skarbu ogłaszać będzie okresowe sprawozdanie o sposobie zużycia wpływów z daniny narodowej.

Daninie narodowej podlegają:

1. podatnicy podatku gruntowego,
2. podatnicy podatku od nieruchomości,
3. podatnicy podatku obrotowego,
4. osoby pobierające wynagrodzenie za pracę,
5. wszystkie inne osoby fizyczne osiągające przychody ze źródeł, wymienionych w art. 8 ust. 2 p. 5), 6) i 7) dekretu z dnia 8 stycznia 1946 r. o podatku dochodowym, a mianowicie osoby, osiągające przychody z:

- a) kapitałów pieniężnych i praw majątkowych,
- b) sprzedaży przedmiotów i praw majątkowych,
- c) innych źródeł niewymienionych w dekreście o podatku dochodowym.

Zasadniczo będzie tu chodziło o tych podatników, którzy nie są równocześnie z tego samego źródła przychodów podatnikami podatku obrotowego a tylko podatnikami podatku dochodowego.

Osoby, które podlegają daninie równocześnie z dwóch lub więcej tytułów, obowiązane są do uiszczenia daniny oddzielnie z każdego tytułu.

Nie podlegają daninie narodowej:

1. z podatników podatku gruntowego:
  - a) Skarb Państwa,
  - b) związki samorządu terytorialnego;
2. z osób pobierających wynagrodzenie za pracę: osoby, których wynagrodzenie

wolne są od podatku od wynagrodzeń na zasadzie art. 4 i 6 dekr. z dn. 18 sierpnia 1945 r. o podatku od wynagrodzeń z późniejszą zmianą, a mianowicie.

a) uwierzytelnieni przy Rządzie Rzeczypospolitej zastępcy obcych państw oraz przydani im urzędnicy i osoby, pozostające u nich w służbie, jeżeli są cudzoziemcami;

b) inne osoby, którym na podstawie układów między państwowych lub według zasad prawa międzynarodowego służy przywilej zwolnienia od tego podatku;

c) wynagrodzenie wypłacane z funduszy obcego państwa, obcych związków samorządowych oraz z innych tego rodzaju funduszy publicznych, jeżeli będzie udowodnione, że podlegają tam podatkowi tego samego rodzaju i jeżeli właściwie obce państwo postępuje według zasad wzajemnych co do takich samych przychodów ze źródeł położonych na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Z podatników podatku dochodowego (v. wyżej pkt. 5):

a) otrzymujący zaopatrzenie wdowie, sieroce i zaopatrzenia innych osób pozostałych,

b) zwolnieni od podatku dochodowego na podstawie art. 6 pkt. 5) dekretu z dn. 8 stycznia 1946 r. o podatku dochodowym, t. zn. osoby uwierzytelnione przy Rządzie Rzeczypospolitej jako przedstawiciele dyplomatyczni lub konsularni państw obcych oraz przydzieleni im urzędnicy i osoby pozostające w ich służbie, jeżeli są cudzoziemcami, a także inne osoby, którym na podstawie układów międzynarodowych lub według zasad prawa międzynarodowego służy przywilej zwolnienia od podatku dochodowego — od dochodu osiągniętego ze źródeł położonych za granicą.

Od osób nie podlegających daninie przyjmowane będą wpłaty dobrowolne.

2. PODATNICY PODATKU OBROTOWEGO

Wysokość daniny dla podatników podatku obrotowego na zasadach ogólnych

wynosi czterokrotną sumę należnych zaliczek na podatek obrotowy za miesiące lipiec, sierpień i wrzesień 1946 r.

W razie powstania obowiązku podatkowego w okresie po 1 lipca 1946 r., bądź w razie przerwy w wykonywaniu świadczeń rzeczy lub usług we wszystkich lub w jednym z wymienionych miesięcy, za podstawę wymiaru przyjmuje się 6-krotną sumę należnej zaliczki na podatek obrotowy za miesiąc następny po miesiącu, w którym powstał obowiązek podatkowy lub wznowiono wykonywanie świadczeń rzeczy lub usług.

Za sumę należnych zaliczek uważa się sumę zaliczek, przypadających od faktycznie osiągniętego obrotu, ustalonego przez władze skarbowe (wymiaru lub domiary zaliczek).

Daninę w wysokości 80% stawek określonych powyżej opłacają podatnicy podatku obrotowego, którym zaliczki na podatek obrotowy, będące podstawą wysokości daniny władze skarbowe ustaliły na podstawie ksiąg handlowych.

Wysokość daniny dla podatników podatku obrotowego w formie ryczałtu wynosi od 5.000.— zł do 25.000.— zł w zależności od rozmiarów wykonywanych świadczeń rzeczy lub usług.

W wyjątkowych gospodarczo uzasadnionych przypadkach wysokość daniny może być obniżona w granicach do 20%.

Ulga ta może być stosowana równocześnie z ulgą przedstawioną wyżej dla podatników, którym zaliczki na podatek obrotowy władze skarbowe ustaliły na podstawie ksiąg handlowych (80% stawek).

Przy równoczesnym stosowaniu ulgi z dwu tytułów, kwotę następującej ulgi oblicza się w procencie od sumy pozostałej po odjęciu kwoty ulgi poprzednio zastosowanej.

Ostatniej ulgi, polegającej na obniżeniu wysokości daniny do 20% (wyjątkowe, gospodarczo uzasadnione przypadki) nie stosuje się do przedsiębiorstw państwowych i samorządowych oraz pozostających pod zarządem państwowym lub samorządowym, tudzież w przypadkach, w których osobom, które w terminie do dnia 31 grudnia 1946 r. wpłaca 75% daniny, odpisze się tytułem bonifikaty pozostałych 25% należności.

Wysokość daniny może być podwyższona do 50%.

Przepisu tego nie stosuje się w przypadkach przyznania ulg, a także w stosunku do przedsiębiorstw państwowych.

samorządowych oraz pozostających w stosunku do przedsiębiorstw państwowych, samorządowych, oraz pozostających pod zarządzeniem państwowym lub samorządowym i do spółdzielni.

Przepisu tego nie stosuje się również w przypadkach w których osobom, które w terminie do dnia 31 grudnia 1946 r. wpłaca 75% daniny, odpisze się tytułem bonifikaty pozostałych 25% należności.

3. PODATNICY PODATKU DOCHODOWEGO, NIE BĘDĄCY PODATNIKAMI PODATKU OBROTOWEGO

Dla osób wymienionych na wstępie w pkt 5) wysokość daniny ustala się w kwocie odpowiadającej od 10% do 30% dochodu osiągniętego w okresie od stycznia do października 1946 r.

Dochód tych osób ustala się w braku danych na podstawie znanion zewnętrznym o stanie majątkowym i o rzeczywistym dochodzie, w szczególności o wydatkach domowych i o obciążeniach tych osób, oraz o ich ogólnym położeniu ekonomicznym.

Dla tych podatników nie może być stosowana podwyżka daniny do 50%.

4. OSOBY POBIERAJĄCE WYNAGRODZENIE ZA PRACĘ

Osoby pobierające wynagrodzenie za pracę opłacają daninę od wynagrodzeń wypłaconych za miesiące grudzień 1946 r. oraz styczeń i luty 1947 r. w wysokości:

- a) do 3 000 zł miesięcznie po (za każdy miesiąc) $\frac{1}{2}\%$
- b) pon. 3 000 zł do 6 000 zł mies. po 1%
- c) od 6 000 zł do 12 000 zł mies. po 3%
- d) pon. 12 000 zł do 20 000 zł mies. po 5%
- e) pon. 20 000 zł do 50 000 zł mies. po 8%
- f) pow. 50 000 zł miesięcznie po 15%

Za wynagrodzenie uważa się wynagrodzenie w rozumieniu art. 2 dekretu z dn. 18 sierpnia 1945 r. o podatku od wynagrodzeń z wyłączeniem wynagrodzeń zwolnionych od podatku na mocy art. 5 ust. 1) pkt 1) do 18) i ust. 2 tego dekretu (wzrostki niemal zwolnienia, które zna dekret) oraz wynagrodzeń nieperiodycznych (jednorazowych).

Dla tych podatników nie może być stosowana podwyżka daniny do 50%.

5. PODATNICY PODATKU OD NIERUCHOMOŚCI

Podatnicy podatku od nieruchomości opłacają daninę w wysokości odpowiadającej kwocie należnego podatku od nieruchomości na rok podatkowy 1946 r.

Wysokość daniny może być podwyższona do 50%.

Przepisu tego nie stosuje się w przypadkach przyznania ulg, a także w stosunku do przedsiębiorstw państwowych, samorządowych, oraz pozostających pod zarządzeniem państwowym lub samorządowym i do spółdzielni.

Przepisu tego, nie stosuje się również w przypadkach, w których osobom, które w terminie do dnia 31 grudnia 1946 r. wpłaca 75% daniny odpisze się tytułem bonifikaty pozostałych 25% należności.

W wyjątkowych gospodarczo uzasadnionych przypadkach wysokość daniny może być obniżona w granicach do 20%.

Ułgi tej nie stosuje się do przedsiębiorstw państwowych i samorządowych oraz pozostających pod zarządzeniem państwowym lub samorządowym. tudzież w przypadkach w których osobom, które w terminie do dnia 31 grudnia 1946 roku wpłaca 75% daniny odpisze się tytułem bonifikaty pozostałych 25% należności.

6. PODATNICY PODATKU GRUNTOWEGO

Wysokość daniny dla podatników podatku gruntowego wynosi od każdego hektara obszaru gospodarstwa rolnego:

- a) 150 zł od hektara przy obszarze gospodarstwa rolnego do 2 ha,
- b) 200 zł od hektara przy obszarze gospodarstwa rolnego ponad 2 ha do 5 ha,
- c) 250 zł od hektara przy obszarze gospodarstwa rolnego ponad 5 ha do 10 ha
- d) 300 zł od hektara przy obszarze gospodarstwa rolnego ponad 10 ha do 20 ha,
- e) 400 zł od hektara przy obszarze gospodarstwa rolnego 20 ha do 30 ha,
- f) 500 zł od hektara przy obszarze gospodarstwa rolnego ponad 30 ha.

Do obszaru gospodarstwa rolnego nie zalicza się gruntów zwolnionych od podatku gruntowego na podstawie art. 9 dekretu z dnia 20 marca 1946 r. o podatkach komunalnych.

Na terenie Ziemi Odzyskanych do obszaru gospodarstwa rolnego nie zalicza się gruntów, które w roku 1946 nie były uprawiane.

Stawki daniny podwyższa się o 100% dla podatników prowadzących w promieniu 15 km od miast, liczących powyżej 50 000 mieszkańców, specjalne działy gospodarstwa rolnego w rozumieniu art. 7 p. 9) dekretu o podatkach komunalnych, a mianowicie: nasiennictwo sadownictwo, ogrodnictwo uprawę kwiatów, uprawę i zbiór roślin lekarskich, szkółki drzewek i krzewów, uprawę wikliny, jedwabnictwo, plantacje tytoniu, pszczelarstwo łowiectwo, rybołówstwo, hodowlę ryb, polów i hodowlę raków, wydobywanie torfu, piasku, żwiru, kamieni specjalnie rozwinięte: mleczarstwo, hodowlę bydła, koni, owiec i innych zwierząt użyt-

kowych, hodowlę lub tuczenie ptactwa domowego, hodowlę innych ptaków itp. działy specjalne.

Wysokość daniny przypadającej od podatników podatku gruntowego będzie obniżona aż do całkowitego zwolnienia w przypadku gdy gospodarstwa rolne uległy zniszczeniu na skutek działań wojennych lub innych przyczyn, wywołanych siłą wyższą, w stopniu ponad 50%.

Ułga w granicach do 50% może być przyznana podatnikom podatku gruntowego, którzy posiadają gospodarstwa rolne:

1. utworzone w związku z przebudową ustroju rolnego na mocy dekretu z dnia 6 września 1944 r. o przeprowadzeniu reformy rolnej.

2. pozostałe po osobach przesiedlających się do Związku Socjalistycznych Republik Rad, objęte w posiadanie w roku 1946 w stanie zniszczonym,

3. na Ziemiach Odzyskanych, objęte w roku 1946 w stanie zniszczonym,

4. dotknięte w roku 1946 klęskami żywiołowymi, jeżeli wyrażona strata przekracza 25% szacunkowego przychodu z tych gospodarstw.

Gospodarstwa, które w związku z przebudową ustroju rolnego zostały upelnorolnione, mogą korzystać z ulgi tylko w stosunku do gruntów, o które zostały powiększone. Za podstawową stawkę przyjmuje się stawkę wynikającą z liczonego obszaru upelnorolnionego gospodarstwa.

Ułga w granicach do 25% może być przyznana podatnikowi podatku gruntowego nie posiadającemu konia ani krowy a w przypadku, gdy obszar gospodarstwa rolnego przekracza 10 ha — posiadającemu nie więcej niż jednego konia lub jedną krowę.

W wyjątkowych gospodarczo uzasadnionych przypadkach wysokość daniny może być obniżona w granicach do 20%.

Ośtatnie ulgi (25% i 20%) nie mogą być przyznane w przypadkach, w których zastawiano jedną z dwu pierwszych ulg wyżej wymienionych.

Przy równoczesnym stosowaniu ulg z dwu tytułów, kwotę następnej ulgi oblicza się w procentach od sumy pozostałej po odjęciu kwoty ulgi poprzednio zastosowanej.

Wysokość daniny może być podwyższona do 50%. (wg. T. G.).

O zmianie ustawy o czasie pracy w przemyśle i handlu.

Dekret z dnia 19 września 1946 r.

Na podstawie ustawy z dnia 3 stycznia 1945 r. o trybie wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 1, poz. 1) — Rada Ministrów postanawia, a Prezydium Krajowej Rady Narodowej zatwierdza, co następuje:

Art. 1. W ustawie z dnia 18 grudnia 1919 r. o czasie pracy w przemyśle i handlu (Dz. U. R. P. z 1933 r. Nr 94, poz. 734) wprowadza się następujące zmiany:

1) Art. 1 otrzymuje brzmienie następujące

Art. 1. Czas pracy wszystkich pracowników, zatrudnionych na mocy umowy

w przemyśle, handlu, górnictwie, komunikacji i przewozie oraz innych zakładach pracy, choćby na zysk nie obliczonych, a prowadzonych w sposób przemysłowy, niezależnie od tego, czy te zakłady pracy są własnością prywatną, czy państwową, czy też organów samorządowych wynosi bez wliczenia przerw odpoczynkowych najwyżej 8 godzin na dobę w sobotę 6 godzin na dobę i nie może przekraczać 46 godzin na tydzień.

2) W art. 5 i 8 pkt e) liczbę godzin 48 zastępuje się liczbą 46, a liczbę 192 liczbą 184.

3) Po art. 8 wstawia się nowy art. 8a o brzmieniu następującym:

„Art. 8a. W zakładach o ruchu ciągłym dozwolona jest w sobotę stała ciągła praca 8 godzin na zmianę jednak w tym przypadku pracownicy muszą otrzymywać osobną zapłatę za 2 godziny nadliczbowe według norm, ustalonych w art. 16“.

Art. 2. W kopalniach węgla w okresie jednego roku od wejścia w życie niniejszego dekretu czas pracy pracowników zatrudnionych na powierzchni może trwać w sobotę 8 godzin. Jednak w tym przypadku pracownicy muszą otrzymywać osobną zapłatę za 2 godziny nadliczbowe według norm, ustalonych w art. 16 ustawy z dnia 18 grudnia 1919 r. (Dz. U. R. P. z 1933 r. Nr 94, poz. 734).

Rozporządzenie Rady Ministrów może przedłużyć wspomniany czasokres jeszcze na jeden rok, o ile względy gospodarcze Państwa będą tego wymagały.

Art. 3. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Ministrowi Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami.

Art. 4. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Kraj. Rady Narodowej:
Bolesław Bierut.

Prezes Rady Ministrów:
Edward Osóbka-Morawski.
wz. Minister Pracy i Opieki Społ.
Edmund Giebartowski.

W szczególności uważa się za wchodzące w skład przedsiębiorstwa i należące do niego:

- nieruchomości oraz ich części składowe i przynależności, jako to: place, budynki fabryczne, magazyny, składy i ich urządzenia;
- towary, surowce półfabrykaty i wyroby gotowe;
- przedmioty najęte lub dzierżawione od osób trzecich albo na mocy jakiegokolwiek innego tytułu oddane do przedsiębiorstwa celem stałego lub czasowego ich używania albo użytkowania.

2. Nie uważa się za majątek ruchomy, należący do przedsiębiorstwa jedynie następujących rzeczy wchodzących w skład przedsiębiorstwa:

- przyjętych do przesłania przez przedsiębiorstwo ekspedycyjne;
- przyjętych do przewiezienia przez przedsiębiorstwo przewozowe;
- przyjętych do przechowania na mocy umowy o przechowanie jak również na mocy umowy składu, jeżeli przedsiębiorca składowy nie nabył prawa własności na rzeczach złożonych;
- przyjętych do naprawy;
- przyjętych do przerobu;
- przyjętych do sprzedaży przez przedsiębiorstwo komisowe;
- wierzytelności przedsiębiorstwa komisowego z tytułu ceny rzeczy przyjętych do sprzedaży;
- wierzytelności pieniężnych, co do których danemu przedsiębiorstwu zlecono inkaś lub inną realizację wierzytelności.

§ 2. 1. Do odraczania i rozkładania na raty należności Skarbu Państwa z tytułu zobowiązań podatkowych z wyjątkiem należności z tytułu nadzwyczajnego podatku od wzbogacenia wojennego oraz zaliczek na podatki obrotowy i dochodowy są uprawnione:

- izby skarbowe — do kwoty 1 200 000 zł na okres czasu do 1 roku; ponad 1 200 000 zł do 2 400 000 zł. na okres czasu do 6 miesięcy;
- urzędy rewizyjne — do kwoty 300 000 zł na okres czasu do 6 miesięcy;
- urzędy skarbowe — do kwoty 150 000 zł na okres czasu do 6 miesięcy.

2. Do odraczania i rozkładania na raty należności z tytułu zaliczek na podatki obrotowy i dochodowy są uprawnione:

- izby skarbowe — do kwoty 400 000 zł na okres czasu do 4 miesięcy; ponad 400 000 zł do 800 000 zł. na okres czasu do 2 miesięcy;
- urzędy rewizyjne do kwoty 100 000 zł. na okres czasu do 2 miesięcy;
- urzędy skarbowe do kwoty 50 000 zł. na okres czasu do 2 miesięcy.

§ 3. Do umarzania należności Skarbu Państwa z tytułu zobowiązań podatkowych z wyjątkiem należności z tytułu nadzwyczajnego podatku od wzbogacenia wojennego oraz zaliczek są uprawnione:

- izby skarbowe do kwoty 100 000 zł;
- urzędy rewizyjne do kwoty 20 000 zł;
- urzędy skarbowe do kwoty 10 000 zł.

§ 4. Przy cenie określonej w §§ 2 i 3 właściwości bierze się pod uwagę same należności główne, a jeżeli chodzi o odraczanie, rozkładanie na raty lub umarzanie wyłącznie należności ubocznych — same należności uboczne.

O wydawaniu Dziennika Taryf i Zarządzeń Komunikacyjnych.

Dekret z dnia 19 września 1946 r.

Na podstawie ustawy z dnia 3 stycznia 1945 r. o trybie wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 1, poz. 1) — Rada Ministrów postanawia, a Prezydium Krajowej Rady Narodowej zatwierdza, co następuje:

Art. 1. Minister Komunikacji wydaje Dziennik Taryf i Zarządzeń Komunikacyjnych.

Art. 2. W Dzienniku Taryf i Zarządzeń Komunikacyjnych ogłasza się

1) zarządzenia Ministra Komunikacji, dotyczące wydawania taryf dla przewozu osób, bagażu, przesyłek ekspresowych i towarowych kolejami państwowymi (wysokość opłat i warunków ich stosowania) oraz dotyczące zatwierdzania taryf dla innych kolei użyteczności publicznej;

2) zarządzenia Ministra Komunikacji, dotyczące wydawania lub zatwierdzania taryf dla przedsiębiorstw przewozowych użyteczności publicznej w zakresie komunikacji drogowej, wodnej śródlądowej i lotniczej;

3) zarządzenia i obwieszczenia przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe“ oraz innych przedsiębiorstw wskazanych w pkt. 2), jeżeli ich ogłoszenie nakazują przepisy szczególne;

4) inne zarządzenia Ministra Komunikacji, których ogłoszenie w Dzienniku Taryf i Zarządzeń Komunikacyjnych zarządzi Minister Komunikacji.

Art. 3. Akty, przewidziane w art. 4 ust. 1 pkt 7) i 9) ustawy z dnia 12 czerwca 1924 r. o zakresie działania Ministra Kolei Żelaznych i o organizacji urzędów kolejowych (Dz. U. R. P. Nr 57,

poz. 580), zmienionej rozporządzeniami Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 29 lutego 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr 25 poz. 214), z dnia 30 października 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr 76, poz. 599), z dnia 28 grudnia 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr 110 poz. 976) i ustawą z dnia 9 kwietnia 1938 r. (Dz. U. R. P. Nr 29, poz. 257), wydaje Minister Komunikacji w drodze zarządzeń.

Art. 4. W każdym numerze Dziennika Taryf i Zarządzeń Komunikacyjnych oznacza się dzień jego wydania.

Art. 5. Zarządzenia wymienione w art. 2 uważa się za prawnie ogłoszone w dniu wydania Dziennika Taryf i Zarządzeń Komunikacyjnych, w którym je zamieszczono. Jednakże zarządzenia Ministra Komunikacji, wymienione w art. 2 pkt. 1) i 2), wchodzi w życie piętnastego dnia po ogłoszeniu, jeżeli w samym zarządzeniu nie postanowiono inaczej.

Art. 6. Wykonanie dekretu niniejszego porucza się Ministrowi Komunikacji.

Art. 7. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Jednocześnie uchyla się ustawę z dnia 9 kwietnia 1936 r. o wydawaniu Dziennika Taryf i Zarządzeń Kolejowych (Dz. U. R. P. Nr 29, poz. 234).

Prezydent Kraj. Rady Nar.:
Bolesław Bierut.

Prezes Rady Ministrów:
Edward Osóbka-Morawski.
wz. Minister Komunikacji:
Wincenty Jastrzębski.

O zobowiązaniach podatkowych.

Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 5 września 1946 r.

w sprawie wykonania art. 23, 26 i 35 dekretu z dnia 16 maja 1946.

Na podstawie art. 23 ust. 3, 26 ust. 2 oraz 35 ust. 3 dekretu z dnia 16 maja 1946 r. o zobowiązaniach podatkowych (Dz. U. R. P. Nr 27, poz. 173) zarządzam, co następuje:

§ 1. 1. Za przedmioty wchodzące w skład majątku przedsiębiorstwa w rozumieniu

art. 23 ust. 2 dekretu z dnia 16 maja 1946 r. o zobowiązaniach podatkowych (Dz. U. R. P. Nr 27, poz. 173) uważa się wszelkie przedmioty nieruchomości i ruchome nie wyłączając wierzytelności i innych praw majątkowych należące do przedsiębiorstwa i związane z jego prowadzeniem.

§ 5. Okresy wymienione w § 2 liczy się:

- jeżeli chodzi o izby skarbowe — od dnia wydania decyzji o odroczeniu lub rozłożeniu na raty;
- jeżeli chodzi o urzędy rewizyjne i urzędy skarbowe — od upływu terminu płatności zobowiązania podatkowego, z wyjątkiem zaległości podatkowych powstałych przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, co do których okresy odroczeń i rat liczy się od dnia wydania decyzji o odroczeniu lub rozłożeniu na raty.

§ 6. 1. Kwoty, wymienione w §§ 2 i 3, stanowiące granice uprawnień izb skarbowych, urzędów rewizyjnych i urzędów skarbowych, oraz okresy odroczeń lub rat dotyczą odrębnie każdego rodzaju zob-

wizań podatkowych za każdy rok podatkowy (okres wymiarowy) i nie mogą być przekraczane wskutek wydawania decyzji częściowych lub wielokrotnych.

2. W przypadku, gdy podanie o odroczenia lub o raty zostało złożone przed upływem terminu płatności zobowiązania podatkowego, a zachodzą okoliczności zasługujące na szczególne uwzględnienie, izby skarbowe mogą rozszerzyć okresy przewidziane w § 2, najdalej jednak do najbliższego ustawowego terminu wymiaru danego podatku za następny rok podatkowy (okres wymiarowy).

§ 7. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od dnia 1 lipca 1946 r.

Minister Skarbu:

Konstanty Dąbrowski.

Znaczenie i rozwój szkolnictwa zawodowego M. P.

Z chwili odzyskania przez Polskę państwowości — przemysł nasz znalazł się w nadzwyczaj trudnych warunkach, przy czym punkt ciężkości stanowią tu nietylko brak natury finansowej, ile brak dostatecznie wyszkolonych fachowców. Jest chyba rzeczą zrozumiałą nawet dla ludzi jaknajdalej stojących od spraw planowania w przemyśle, że przy szalonym ubytku ludności polskiej w okresie okupacji, oraz przy zahamowanym dopływie fachowców, spowodowanym ograniczeniem przez okupanta nauki i zawodu na niższych stopniach i całkowitej likwidacji studiów wyższych — ilość sił fachowych, stojących do dyspozycji przemysłu jest znikoma.

Rozwiązanie tej sytuacji może nastąpić tylko w drodze jaknajszerszego wyszkolenia nowych kadr fachowców.

Przemysł nasz w znacznej swej części upaństwowiony stanowi zwartą całość, obiekt organizacyjny jednolity, na obszarze którego można przeprowadzić pewne zamierzenia, które nie do pomyślenia były w ustroju przedwojennym, gdy każdy zakład przemysłowy uprawiał odrębną politykę i ograniczał swoje plany ściśle do zakresu własnych potrzeb.

Jednym z takich zamierzeń państwowego przemysłu jest planowo przeprowadzana akcja szkolenia, akcja przygotowania odpowiednich ilościowo i jakościowo pracowników przemysłu.

Realizacja planu szkolenia zgodnie z intencjami M. P. postępuje trzema zasadniczymi torami:

- 1) szkolenie drogą kursów dla dorosłych.
- 2) szkoły dla młodocianych.
- 3) szkoły typu Technicum.

Przemysł opiera swoje szkoły bezpośrednio o warszaty pracy. W tym powiązaniu szkoły z fabryką widzimy najbardziej istotną ich cechę — zaznajomienie ucznia już od momentu wstąpienia do szkoły z przyszłym warszatem pracy, możliwość wykorzystania urządzeń fabrycznych dla celów nauczania oraz wreszcie użycie fachowców zatrudnionych w fabryce, jako wykładowców w szkole. Szkoły przemysłowe różnią się tym tylko od gimnazjów zawodowych, że są bez wyjątku 3-letnie i że przy niezmienności przedmiotów ogólnokształcących, programem przedmiotów zawodowych obejmują

te gałęzi przemysłu, którą przedstawia dany zakład pracy.

Specjalnym typem szkoły przemysłowej jest szkoła zbiorcza, która jednocześnie jest szkołą zainteresowania kilku Centralnych Zarządów. Eksperyment tworzenia takich szkół dokonany na terenie okręgu śląskiego dał bardzo dobre rezultaty. Ich odrębność polega na tym, że są powołane przez zakłady nie stanowiące tego samego przemysłu. Dzięki temu posunięciu nawet małe zakłady mogą zdobyć się na szkolenie swoich młodocianych w szkole przemysłowej, gdyż uczniowie ci słuchają wykładów w szkole zbiorczej, zaś ćwiczenia warsztatowe mają zorganizowane w swych zakładach pracy.

Jeżeli chodzi o szkoły innego, wyższego typu to należą tu licea i szkoły typu Technicum. Szkołami typu licealnego Ministerstwo Przemysłu nie zajmowało się dotychczas w sposób powszechny. W chwili obecnej istnieje zaledwie jedno liceum jemu

podległe, drugie papiernicze zostało całkowicie uruchomione.

Jeżeli chodzi o szkoły typu Technicum to założeniem ich jest umożliwienie robotnikom, którzy mają znaczną praktykę zawodową objęcie wyższych stanowisk przez uzupełnienie wiadomości teoretycznych. Okres nauki trwa półtora roku dla kandydatów, mających ukończone gimnazjum nowego typu lub szkołę rzemieślniczą typu starego. W chwili obecnej istnieje zaledwie jedno Technicum w Bytomiu z wydziałami: górniczym, hutniczym, górniczo-mechanicznym, maszynowo-monterskim, obróbki metali, elektrycznym i chemicznym. W trakcie organizacji jest Technicum przemysłu włókienniczego w Łodzi oraz przemysłu drzewnego.

Szkolenie drogą kursów jest zagadnieniem odrębnym i niesłychanie ważnym choćby ze względu na to, że tą i tylko tą drogą możemy uzyskać dostatecznie szybko ludzi wyszkolonych fachowo, a poza tym, że odnośnie kursów szybkiego szkolenia nie możemy oczekiwać, aby były one prowadzone masowo na innych terenach niż fabryki i żeby ktoś inny je organizował niż przemysł. Z istniejących kursów wymienić należy przede wszystkim: kursy przysposobienia przemysłowego (przyuczenie do zawodu), kursy określone specjalności, kursy czeladnicze i mistrzowskie oraz kursy dla kandydatów na stanowiska administracyjne w przemyśle.

Szkolnictwo zawodowe M. P. w okresie 1945—1946 r. osiągnęło duży stopień rozwoju; stan ten ilustruje najlepiej tabela, jaką zamieszczamy poniżej:

	Polska Centralna		Złemie Odzyskane	
rok: 1945	1946	1945	1946	
Ilość szkół	16	259	5	80
Ilość uczniów	5.120	25.138	1.006	9.147
Ilość kursów	14	262	1	140
Ilość pracowników przeszkolonych na kursach	588	8.794	115	5.787

Do wszystkich Zjednoczeń i Zrzeszeń Przemysłowych województwa krakowskiego oraz Powiatowego Związku Cechów w Krakowie.

Z terenu nadchodzą stale meldunki, że zakłady pracy nie przestrzegają należycie obowiązku posyłania młodocianych na naukę dokształcającą. W związku z powyższym jeszcze raz wyjaśnia się, że obowiązek posyłania młodocianych przez zakłady pracy na naukę dokształcającą wynika z art. 9 ustawy z dnia 2 lipca 1924 roku w przedmiocie pracy młodocianych i kobiet (Dz. N. Nr 56/24, poz. 636), zmienionego dekretem z dnia 29 września 1945 r. (Dz. U. Nr 43/45, poz. 326). Obowiązek ten ciąży na wszelkich zakładach pracy, bez względu na to, czy są one własnością prywatną czy samorządową (art. 1 ustawy z dnia 2 lipca 1924 r.) i odnosi się do wszystkich młodocianych, niezależnie od ich płci i charakteru zatrudnienia (robotnicy, uczniowie, gońcy, praktykanci, pomoc itp.).

Kierownicy zakładów pracy, winni sobie dokładnie uświadomić, że młodzież nie wolno traktować jedynie z punktu bezpośrednich korzyści z pracy. Zanim bowiem zaczną się korzystać z pracy młodzieży, musi ona przed tym osią-

gnąć odpowiednie wykształcenie i należy wszystko uczynić, aby jej to umożliwić. Dlatego też demokratyczne ustawodawstwo pracy wprowadziło 18-godzinny tydzień nauki w szkołach dokształcających, przy czym czas nauki w szkole dokształcającej i pracy w przedsiębiorstwie nie może łącznie przekraczać 48 godzin na tydzień. Na 18 godzin nauki dokształcającej tygodniowo, należy zwalniać młodzież z pracy, zupełnie niezależnie od tego, czy nauka odbywa się w godzinach pracy czy poza tymi godzinami. Za tę liczbę godzin nauki dokształcającej, młodzież winna otrzymać wynagrodzenie jakoby w tym czasie pracowała, a więc oprócz stawki zasadniczej, wszystkie dodatki, premie itp. świadczenia, zarobek akordowy itp. Dekret z dnia 29 września 1945 r. zabezpieczył to młodzieży, aby nie była ona zainteresowana materialnie w opuszczaniu nauki w szkole dokształcającej.

W najwyższym więc stopniu karygodne jest, gdy poszczególne kierownicy zakładów pracy, uniemożliwiają młodzieży, wbrew intencjom państwa, osiągnięcie

niezbędnego wykształcenia przez: zatrzymanie jej przy pracy w czasie nauki dokształcającej w szkole, zatrudnianie w porze nocnej i w godzinach nadliczbowych, nieplacenie za godziny nauki w szkole dokształcającej, lub stosowanie za te godziny wynagrodzenia mniejszego, a więc bez premii, dodatków, dniówkowego zamiast akordowego itp., a nawet zwalniania młodocianych z pracy, aby uwolnić się od obowiązku posyłania na naukę dokształcającą.

Obowiązki ciążące na kierownikach zakładów pracy wynikające z tytułu konieczności posyłania młodocianych na naukę dokształcającą, winny być przez kierowników wykonywane w całej rozciągłości i z całą skrupulatnością, włącznie do regularnego podpisywania szkolnych kontrolek uczęszczania młodocianych na naukę dokształcającą.

Inspektor Pracy 33 Obwodu:

Inż. W. Królikiewicz.

Wydział planowania zbytu.

Zagadnienie opanowania zbytu i wprowadzenia zbytu na racjonalne tory jest kwestią realizacji dochodu społecznego na rzecz tego, kto ten zbyt opanuje. W pierwszym okresie organizacyjnym naszego przemysłu, podstawowym zagadnieniem była kwestia zorganizowania produkcji. Dzisiaj przechodzimy do fazy następnej, tj. do celowej i racjonalnej dystrybucji wytworzonych dóbr. To zadanie staje się bardziej skomplikowanym i długofalowym w swym ostatecznym rozwiązaniu od samego zagadnienia produkcji. Brak kadr wykwalifikowanych i oddanych nowemu demokratycznemu systemowi gospodarstwu, na odcinku obrotu towarowego, brak tradycji handlowej wśród klasy pracującej, która zabiera decydujący głos w zagadnieniach polityki gospodarczej Polski Demokratycznej, brak racjonalnie zorganizowanych baz składowych, powojenne trudności transportowe, powojenna demoralizacja i nalogi pookupacyjne, — wszystkie te czynniki składają się na trudne do przezwyciężenia i długotrwałe przeszkody na drodze unormowania cyrkulacji towarów na rynku wewnętrznym i w obrotach z zagranicą. W zagadnieniach tych niepoślednią rolę odgrywać winno planowanie zbytu, które zajmuje się zagadnieniami rejonizacji zbytu, podziału na poszczególne kategorie odbiorców, badaniem i analizowaniem koniunktury na poszczególne asortymenty wytworów w kraju i zagranicą. O ile Wydział P. Zaopatrzenia interesuje się przydziałem artykułów reglamentowanych na rzecz poszczególnych przemysłów do celów produkcyjnych, bądź na cele higieny i bezpieczeństwa pracy robotników przemysłowych, to Wydz. Pl. Zbytu działa w zakresie zbytu artykułów zwolnionych z pod reglamentacji, artykułów konsumpcyjnych, zbywanych na rzecz reszty ludności kraju poza jej sektorem przemysłowym i artykułów eksportowanych poza granice kraju. Wydz. Pl. Zbytu dba o przystosowanie programów produkcyjnych C. Z. P. do wymogów sezonowości. Dba o podwyższenie jakości tych wytworów i asortymentację odpowiednią do wymagań rynku i smaku publiczności. Wydz. Pl. Zbytu opracowuje odpowiednio formu-

larze i metody racjonalnego planowania na użytek Wydziału Planowania przy Centralach Zbytu C. Z. P., zbiera od nich sprawozdania zbytowe i, po odpowiedniej analizie tych sprawozdań, przekazuje swe wnioski Wydz. Pl. Produkcji Dep. Ekonomicz. Wydz. Pl. Zbytu określa

wobec Wydz. Planow. Importu i Eksportu możliwości eksportu proponowanych na ten cel przez C. Z. P. towarów oraz ich ilościowe kontyngenty.

Inż. Sylwester Nołotny

Wicedyr. Dep. Planow. w M. P.

W sprawie zaopatrzenia przemysłu miejscowego i prywatnego w surowce i środki produkcji.

Okólnik Ministra Przemysłu Nr 268 z dnia 6 lipca 1946 r.

Uchwałą Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów z dnia 22 czerwca 1946 r. wszelkie zaopatrywanie przemysłu miejscowego i prywatnego w surowce i środki produkcji odbywać się winno po cenach komercyjnych.

Zakazuje się w związku z powyższym, poszczególnym Centr. Zarządom, Zjednoczeniom oraz Zakładom pracy i Centralom Handlowym odstępowania przydziałów na rzecz przemysłu miejscowego względnie prywatnego. Odstępowanie od powyższej zasady dopuszczalne jest w wypadku stwierdzenia przez Ministerstwo Przemysłu niemożności wykonania zamówień resortów przez przemysł państwowy. W takich przypadkach resorty i Centralne Zarządy Przemysłu posiadające własne kontyngenty mogą przekazywać

ze swoich kontyngentów Zakładom Przemysłu Miejscowego, podlegającym Wojewódzkim Dyrekcjom Przemysłu Miejscowego, oraz Zakładom przemysłu prywatnego określone ściśle ilości, potrzebne do wykonania poszczególnych zamówień, przy czym odpowiedzialne są za zużycie zgodnie z przeznaczeniem.

Zakłady Przemysłu Miejscowego otrzymują dostawy z tych kontyngentów po cenach urzędowych.

Polecam C. Z. P., Centralom Zbytu, Zjednoczeniom samodzielnie sprzedającym oraz Departamentowi Przemysłu Miejscowego ściśle wykonanie powyższego zarządzenia.

Za Ministra Przemysłu:

(—) E. Szyr.

W sprawie odprowadzania odpadków stopowych do przemysłu hutniczego.

Okólnik Ministra Przemysłu Nr 277 z dnia 8 sierpnia 1946 r.

Przemysł hutniczy wobec braku materiału wsadowego (wolframu, vanadium, kobaltu itp.) do produkcji stali szybko- i stopowych zmuszony jest importować drogi zagraniczny surowiec.

Celem należytego zużytkowania krajowych materiałów zarządcom odprowadzenie wszelkich odpadków, złomu i zużytych narzędzi zawierających stal szybko- i stopową — do przemysłu hutniczego.

Złom, odpadki i zużyte narzędzia nie mogą zawierać nadmiernej ilości składników szkodliwych dla stali narzędziowych, a więc: fosforu, siarki, cyny, cynku, miedzi i niklu. W tym celu należy przy zbieraniu i segregowaniu odpadków stali narzędziowych w pierwszym rzędzie zwrócić uwagę na eliminację zwykłego żelastwa, zanieczyszczonego siarką i fosforem, następnie odpadków metali niezależnych (jak brązu, mosiądzu, lekkich stopów i innych), oraz stali stopowych konstrukcyjnych, zawierających nikiel. Pożądane jest dalsze segregowanie odpad-

ków stali narzędziowych i szybko- i stopowych na następujące grupy:

Grupa I — stale szybko- i stopowe z zawartością minimum 3%.

Grupa II — stale szybko- i stopowe — wolframowo-vanadowe, z zawartością 18% W. i 1% V.

Grupa III — stale szybko- i stopowe z zawartością ok. 12% W.

Odpadki stali szybko- i stopowych należy kierować w partiach co najmniej 1000 kg do następujących zakładów, po przeprowadzeniu formalności sprzedażnych przez Centralę Surowców Hutniczych, Katowice, ul. Zamkowa 12:

- 1) Huta „Baildon“: Katowice—Dąb,
- 2) Huta „Stalowa Wola“ w Stalowej Woli.

Centralne Zarządy Przemysłów wydadzą podległym Zjednoczeniom i zakładom pracy szczegółowe instrukcje dotyczące gospodarki materiałowej odpadkami stopowymi dla hutnictwa.

Za Ministra Przemysłu:

(—) E. Szyr.

W sprawie sposobu regulowania należności powstałych w związku z transakcjami między instytucjami i przedsiębiorstwami państwowymi.

Okólnik Ministra Przemysłu Nr 278 z dnia 1 sierpnia 1946 r.

Podaje do wiadomości i zastosowania wszystkim Centralnym Zarządom Przemysłu, Centralom Zbytu i samodzielnie sprzedającym Zjednoczeniom treść uchwały Prezydium Komitetu Ekonomicznego R. M. z dnia 26 lipca 1946 r. w sprawie

sposobu regulowania należności powstałych w związku z transakcjami między instytucjami i przedsiębiorstwami państwowymi lub znajdującymi się pod zarządem państwowym.

1. Instytucje lub przedsiębiorstwa państwowe lub znajdujące się pod zarządem państwowym pobierające w obrotach towarowych między sobą zaliczki obowiązujące są kierować się następującymi zasadami:

- a) w każdym dziale przemysłu winna być stosowana jedna wysokość zaliczek pobieranych przy zamówieniach. Wysokość zaliczek stosowana dotychczas nie może być podwyższona. Wysokość zaliczek nie może w żadnym wypadku przekraczać 50% wartości zamówienia. Wprowadzenie zasady zaliczkowania zamówień w stosunku do odbiorców, którzy dotychczas zaliczek nie uiszczali nie jest dopuszczalne. Zaliczki nie mogą być pobierane przy umowach na wyrób lub przeróbkę z surowca odbiorcy. Również nie mogą być pobierane zaliczki przy zamówieniach instytucji państwowych w przemyślach bezpośrednio finansowanych pod plan przez banki, z wyjątkiem dostaw jednorazowych mających nastąpić w końcu okresu dłuższego niż trzy miesiące, od dostaw wynikających z rozdzielników Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów;
- b) wartość zamówienia oblicza się na podstawie cen z dnia otrzymania zamówienia, w którym to dniu powinna być wpłacona zaliczka. Ostateczna należność ustalona zostaje według cen z dnia odbioru towaru, z uwzględnieniem pkt. g;
- c) o ile zamówienie przewiduje dostawę partiami i przez okres dłuższy niż trzy miesiące, zaliczka winna być obliczona w stosunku do wartości dostawy kwartalnej i płatna jest za każdy kwartał z góry;
- d) przy dostawie jednorazowej mającej nastąpić w końcu okresu dłuższego niż 3 miesiące zamawiający (odbiorca) wpłaca zaliczkę w wysokości i terminie określonym w umowie w taki sposób, aby zaliczkował dostawcy kosztu produkcji zależnie od przewidzianego rozpoczęcia produkcji;
- e) zaliczki wpłacane być winny czekiem, przekazem, względnie przelewem bankowym lub w wekslach. Koszty dyskonta weksli obciążają odbiorcę;
- f) wysyłka towaru lub postawienie do dyspozycji odbiorcy następuje niezwłocznie po wpłaceniu zaliczki lub w innym terminie ustalonym przez stronę;
- g) wyrównanie różnic ceny pomiędzy dniem otrzymania zamówienia a dniem odbioru towaru (pkt. b.) obowiązuje strony jedynie w tej

procentowej części wartości towaru, która nie została pokryta zaliczką;

- b) resztę należności za dostarczony towar po potrąceniu wpłaconej zaliczki odbiorca obowiązany jest wpłacić w terminie 15 dni od daty otrzymania faktury. Wpłata dokonana być winna czekiem, przekazem, przelewem bankowym lub w wekslach. Koszt dyskonta weksli obciąża odbiorcę. W razie zwłoki w uregulowaniu należności odbiorca zobowiązany jest do uiszczenia od całkowitej należności za dostarczony towar odsetek zwłoki w wysokości o 3% wyższej od każdorazowej stopy dyskontowej Narodowego Banku Polskiego;
  - i) w razie niedotrzymania przez dostawcę terminów dostawy z powodów innych, aniżeli wypadki siły wyższej (do których zaliczyć należy również zmiany w zatwierdzonym planie zbytu, dokonane przez instytucje plan ten zatwierdzające), przysługują odbiorcy odsetki zwłoki od sumy wpłaconej zaliczki w wysokości 3% wyższej od każdorazowej stopy dyskontowej Narodowego Banku Polskiego.
- II. a) Odbiorcy, objęci rozdzielnikiem Komitetu Ekonomicznego R. M. są zobowiązani do zawarcia umów z dostawcą na zasadach p. 1. w terminie do 15 dni od daty otrzymania od instytucji, względnie przedsiębiorstwa przeprowadzającego dystrybucję zawiadomienia o przydziale:
- b) dostawcy przysługuje prawo wystąpienia do instytucji dystrybucyjnej, względnie Centralnego Urzędu Planowania w wnioskiem a anulowanie przydziału w wypadkach niezawarcia umów w sposób przewidziany w p. II a lub niewniesienia przez odbiorcę zaliczki, przewidzianej w umowie w terminie 15 dni od daty wezwania do wpłacenia zaliczki przez dostawcę;
  - c) powyższe uprawnienie przysługuje dostawcy w wypadku nieodebrania przez odbiorcę towarów z magazynów dostawcy w terminie ustalonym w umowie i po bezskutecznym upływie dodatkowo wyznaczonego terminu do odbioru towaru;
  - d) w razie anulowania w myśl ustępu poprzedniego zamówienia, które było zaliczkowane, dostawca obowiązany jest do równoczesnego postawienia do dyspozycji odbiorcy otrzymanej kwoty zaliczki.

III. Uchwała niniejsza wchodzi w życie z dniem 1 sierpnia 1946 r.

Za Ministra Przemysłu:

(—) E. Szyr.

W r. 1947 przypada również 950-lecie założenia m. Gdańska. Jubileusz ten ma być uroczystie obchodzony a otwarcie Targów ma być włączone do ogólnych uroczystości jubileuszowych m. Gdańska.

Początkowo wysunięto koncepcję zorganizowania Targów na 3 terenach, a mianowicie: w Gdańsku, Sopocie i Gdyni. Koncepcja ta jednak upadła, gdyż stwierdzono konieczność skoncentrowania Targów w jednym mieście, podczas gdy pozostałe spełniać mogą jedynie rolę uzupełniającą.

Ważną i istotną jest kwestia wybrania odpowiednich terenów w Gdańsku pod teren przyszłej Wystawy. W tym celu delegaci zainteresowanych w Targach Ministerstw w towarzystwie przedstawicieli Zarządu M. Gdańska dokonali wizji lokalnej terenów w liczbie 5, które mogą być brane pod uwagę.

Najbardziej dogodnym terenem wydaje się być część wyspy Holm. Jest to teren całkowicie uzbrojony, posiada tory kolejowe, jezdnię z kostki, oświetlenie, wreszcie przystani i basen wewnętrzny. Na dwóch brzegach basenu znajdują się 17 budynków murowanych; w dość dobrym stanie, które mogłyby służyć za pawilony wystawowe.

Doprowadzenie do porządku terenów i budynków pod Targi pociągnęłoby za sobą stosunkowo niewielkie — bo 20—30 mil. zł. wynoszące koszty. Stworzenie odpowiedniego nastroju klimatu morskiego byłoby jeszcze jednym walorem. Trudność natomiast stwarzałoby połączenie komunikacyjne ze stałym lądem, które musiałoby się odbywać za pomocą komunikacji wodnej (prom, statki itp.), przy czym droga trwałaby ok. 15 minut.

Drugim terenem możliwym do wykorzystania jest położona niemal w centrum miasta wyspa spichrzów. Jest ona jednak całkowicie zburzona, uporządkowanie wymagałoby znacznie większych nakładów.

Jako dalsze obejrzano tereny: Pole Majowe przy al. Rokossowskiego, składające się z 8 ha podłużnego placu oraz z dwóch 7-mio hektarowych starych ementarzy, część Wybrzeża przy Nowym Porcie — teren prawie pusty, piaszczysty, częściowo porośnięty lasem iglastym oraz miejscowość Letniewo, za miastem, pusta, zaśmiecona i zaniedbana.

Ze wszystkich terenów najbardziej nadaje się na Targi wyspa Holm. W sprawie tej prowadzone są obecnie z Głównym Urzędem Morskim rozmowy, na podstawie których ostatecznie ustalony będzie teren, na którym odbędą się Pierwsze Międzynarodowe Targi Gdańskie. (Kn)

Sprostowanie.

W nr. 10/11 naszego miesięcznika na str. 11 w art. „Dalsze protesty w sprawie zamachu na nasze granice Zachodnie“ ukażało się w mylnym brzmieniu nazwisko Dyrektora Naczelnego „Zespołu Fabryk Dolnośląskich“. Brzmi ono mianowicie „Dagnan“ a nie „Dagman“.

Redakcja.

Przygotowania do Międzynarodowych Targów Gdańskich w toku.

Przygotowania do Międzynarodowych Targów Gdańskich posuwają się stale naprzód. Charakter Targów określono jako eksportowo-żegludowy, z głównym nastawieniem na państwa zamorskie, w tym bałtyckie. Charakter Targów wywołuje konieczność rozgraniczenia między Tar-

gami Gdańskimi a międzynarodowymi Targami Poznańskimi.

Otwarcie Pierwszych Międzynarodowych Targów Gdańskich nastąpić ma w dniu 4 sierpnia 1947 (św. Dominika). Ma to podłoże tradycji, gdyż w tym dniu przed wiekami odbywały się Targi Gdańskie.

Udział sektora drugiego w produkcji przemysłowej.

„Uchwała Krajowej Rady Narodowej w sprawie narodowych planów gospodarczych i planu odbudowy gospodarczej w okresie od 1. I. 1946 r. do 31. XII. 1949 r.“ — taki jest pełny tytuł fundamentalnego aktu odbudowy, zwanego w potocznym skrócie „Planem Odbudowy Gospodarczej“ albo „Trzyletnim Planem Gospodarczym“. Bez względu na te różnice, a każdemu zrozumiałe nazwy, plan jest podstawą działania w dziedzinie gospodarczej i stanowi jednolity program na przeciąg następujących trzech lat. Rok bieżący jest wciągnięty w kalkulację jako punkt wyjścia i okres porównawczy.

Plan rozdziela pracę na odcinku gospodarczym pomiędzy trzy sektory.

Sektor państwowy pracuje według planów gospodarczych państwowych, mających charakter aktów prawnych, wydawanych przez uprawnione władze państwowe.

Sektor spółdzielczy pracuje wg. własnych planów gospodarczych, sporządzonych zgodnie z wytycznymi, wynikającymi z Narodowego Planu Gospodarczego.

Sektor prywatny pracuje w ramach określonych drogą aktów prawnych, a jego działalność regulowana jest przez zarządzenia polityczno-gospodarcze, oparte o wytyczne Narodowego Planu Gospodarczego w odniesieniu do sektora prywatnego.

Ten zasadniczy schemat pracy każdego z sektorów ulega w dalszej treści Planu szerszemu rozwinięciu. Sektorem spółdzielczym zajmuje się Teza XII, ujęta w następujące zasadnicze punkty:

1) Spółdzielczość odegra decydującą rolę w gałęziach przemysłu, przekazanych jej ustawa z dnia 3 stycznia 1946 r. o przejęciu na własność Państwa podstawowych gałęzi gospodarki narodowej.

2) Na wsi spółdzielczość spełni zadanie przypadające jej w zakresie produkcji i przetwórstwa w związku z wykonaniem reformy rolnej oraz stanie się dominującym aparatem wymiany między wsią i miastem w poszczególnych działach zbytu i zaopatrzenia gospodarstw rolnych. Dysponować ona będzie na koniec 1945 r. zwiększoną siecią punktów handlowych na wsi w granicach około 13 000.

3) Spółdzielczość odegrała skutecznie rolę interwencyjną w zaopatrzeniu ludności miejskiej w artykuły pierwszej potrzeby oraz zaopatrzeniu i zbycie warsztatów rzemieślniczych, chałupniczych i w organizacji pracy najmniej (spółdzielnie pracy) oraz w budownictwie.

W okresie realizacji Planu spółdzielczości w mieście podwoi ilość detalicznych punktów sprzedaży oraz zwiększy obroty na jednostkę sieci.

4) Udział spółdzielczości w obrocie zagranicznym odpowiadać będzie jej znaczeniu i zakresowi jej działania w wewnętrznej gospodarce kraju.

W wykonaniu tych zadań, wyznaczonych przez Trzyletni Plan Odbudowy Gospodarczej, sektor spółdzielczy przystąpił ostatnio do opracowania własnego planu odbudowy, który po uzyskaniu aprobaty Centralnego Urzędu Planowania będzie wiążący dla dalszych poczynań spółdzielczości w najbliższym trzyletnim okresie.

Zarówno Plan Trzyletni Państwowy, jak plan sektora spółdzielczego na pierwszym miejscu stawiają stosunek spółdzielczości do przemysłu. Przyjawszy tezy podstawowe, że działalność gospodarcza spółdzielni w okresie Planu będzie wzrastała nie tylko w cyfrach bezwzględnych, ale także w procentowym udziale spółdzielczości w obrotach gospodarczych, zwiększających się wskutek wzrostu dochodu społecznego, oraz że w rozbudowie spółdzielczości szczególny nacisk zostanie położony na kooperatyzację Ziemi Odzyskanych, Plan sektora spółdzielczego przewiduje szeroko zakrojoną akcję w dziedzinie przejmowania przemysłu.

Rolę spółdzielczości w zakresie produkcji przemysłowej określa ustawa z dnia 3. I. 1946 r. o przejęciu na własność Państwa podstawowych gałęzi gospodarki narodowej oraz „zasada przekazywania“, uchwalone przez Poselską Komisję Spółdzielczości, Apropowizacji i Handlu, na posiedzeniu w dniu 20 marca 1946 r.

W myśl obu tych aktów spółdzielczość zachowuje dotychczasową własność i przejmuje główne gałęzie przemysłu, ulegającego kooperatywacji (art. 3 ust. A. punkt 9—15 w związku z art. 5 punktu 1), a więc:

cukrownie i rafinerie cukru,
gorzelnie przemysłowe, dystylatornie,
rafinerie spirytusu oraz fabryki wódek,
browary powyżej 15.000 hl produkcji rocznej,
fabryki drożdży,

młyny o zdolności przemiałowej powyżej 15 ton zboża na dobe.

olejarnie o zdolności produkcyjnej powyżej 500 ton rocznie oraz wszelkie rafinerie tłuszczów jadalnych.

chłodnie składowe oraz szczególnie urządzenia magazynowe.

drukarnie (art. 3 ust. 1 A, zdanie ostatnie),

większe (zdolne do zatrudnienia ponad 50 robotników na jedną zmianę) zakłady innych przemysłów, oparte wyłącznie lub głównie o miejscowy surowiec i produkujące przeważnie dla potrzeb lokalnych albo dotyczące lokalnego interesu producentów surowca lub konsumentów, albo też integralnie związane z funkcjami gospodarczymi, spełnianymi wyłącznie lub głównie przez spółdzielczość (art. 5, punkt 3. — a, b, c) oraz zakłady, których przejęcia wymagają „istotne interesy spółdzielczości zarówno konsumentów jak i producentów“ (art. 5, punkt 4), jak np. wytwórnie konfekcji, bielizny, butów itp.

mniejsze zakłady ponemieckie lub porzucone, należące do kategorii przemysłów, wymienionych wyżej.

przedsiębiorstwa i nieruchomości byłyby spółdzielczości niemieckiej, części przedsiębiorstw przejęte przez Państwo, których reszta należała dotychczas do spółdzielczości (art. 3, ust. 2 zdanie ostatnie),

wszystkie przedsiębiorstwa i urządzenia kategorii wyżej niewymienionych, których Państwo nie będzie prowadzić we własnym zarządzie lub nie przekaże samorządom ze względu na to, że leżą one w ramach normalnej działalności samorządu terytorialnego i mają charakter

monopolityczny (chyba, że ustawa wyrazi nie inaczej postanawia).

Ponadto spółdzielczość przejmie zakłady i gałęzie wytwórcze oraz urządzenia magazynowe, składowe lub przeladunkowe (a przede wszystkim elewatory i silosy zbożowe), które stały się względnie staną się własnością Państwa z tytułu ustawy o reformie rolnej, ustawy o nacjonalizacji przemysłu, ustawy o majątkach opuszczonych i ponemieckich oraz na podstawie innych aktów prawnych.

Przejmowanie przedsiębiorstw przez spółdzielczość będzie się odbywało w trybie, przewidzianym w cytowanych ustawach, rozporządzeniach wykonawczych do nich oraz „zasadach“ o których mówi ustawa z 3. I. i „zasady przekazywania“ z dnia 20 III 1946 r. — w sposób planowy, uzgodniony z Zrzeszeniami.

Przekazywanie przedsiębiorstw i gałęzi wytwórczych będzie się odbywało w sposób niezakłócający przebiegu produkcji według następujących przesłanek:

Przed wszystkim będą przekazane gałęzie i zakłady wytwórcze ważne dla spółdzielczości ze względów apropowizacyjnych. Następnie te gałęzie wytwórczości, w których spółdzielczość ma największy udział,

po czym gałęzie, wymagające racjonalizacji i

wreszcie te gałęzie, w których będą musiały powstać nowe typy spółdzielni dla ich prowadzenia.

Stosownie do powyższego planu będą przekazane spółdzielczości:

w r. 1946 — przemysł młynsko-piekarniany wraz z makaroniarniami, kaszarniami — co, jak wiadomo, zostało już przeprowadzone;

w r. 1947 — przemysł surogatów kawowych i namiastek spożywczych, przemysł piwowarsko-słodowniczy, ziemniaczany i drożdżowy;

w r. 1948 — przemysł winiarski i cukrowniczy;

w r. 1949 — przemysł olejarski i cukrowniczy.

Powołanie do życia Zrzeszeń nie wyklucza możliwości przekazywania spółdzielczości zarządu nad poszczególnymi zjednoczeniami.

Przy przejmowaniu zakładów przez spółdzielnie i ich związki w I-szym etapie przejęciu podlegają wszystkie zakłady Zjednoczenia Państwowego danej branży według ustalonego planu i listy. Z chwilą przekazania tych zakładów odpowiednie Zjednoczenie redukuje się do komórki pod zarządem spółdzielczości przejmującej w imieniu Państwa i przekazującej odpowiednim spółdzielniom lub ich związkom zakłady podlegające nacjonalizacji z tytułu ustawy z dnia 3. I. 1946 roku.

Pojedyncze zakłady przemysłowe, przejmowane przez spółdzielczość na mocy art. 5. ustawy z dnia 3. I. 1946 r., przekazywane będą odpowiednim spółdzielniom lub ich związkom poza zwykłą kolejnością, uchwałą komitetu powzięta na wniosek nagły zainteresowanej spółdzielni. Ten sam tryb postępowania będzie dotyczył zakładów przemysłowych gałęzi wytwórczych oraz urządzeń omówionych wyżej.

W produkcji spółdzielczej dążyć się będzie do obniżenia kosztów własnych i wydatków nieprodukcyjnych przez zastoso-

wanie zasad naukowej organizacji pracy, ustanowienia norm, zlikwidowanie przerosłów personalnych i wyzyskanie odpadków.

W zakresie eksportu spółdzielczość będzie skierowana na możliwości eksportowe następujących artykułów: cukru, wyrobów przemysłu spożywczego (państwowego i spółdzielczego), wyrobów mięsnych, drobiu, jaj, masła, miodu, pierza, piechu, piór, włosa, sierści i szeczeciny, żyta i jęczmienia, nasion, ziemniaków sadzonych, ziół leczniczych, jagód i grzy-

bów, wikliny i wyrobów z niej, przedmiotów produkcji chałupniczej i sztuki ludowej, skórek króliczych, dziczyzny itp.

W zakresie importu spółdzielczość interesują nie tylko towary, które zostały jej zastrzeżone, i nie tylko artykuły konsumpcyjne, lecz także dobra inwestycyjne a zwłaszcza surowce. Nie są to cyfry małe. Samo „Społem” przewiduje na okres przyszłego trzylecia zużycia następujących ilości ważniejszych artykułów deficytowych:

Artykuły	Jednost. miary	1947 r.	1948 r.	1949 r.
Zapotrzebowanie wynikające z planu produkcji:				
Elektryczność	tys. kwh	10.263	14.855	17.913
Koks	tony	18.413	29.903	37.043
Węgiel	tony	114.472	168.768	204.804
Gaza młyńska	metr. bież.	66.431	105.760	131.200
Pasy transmisyjne	metr. bież.	9.637	15.342	19.033
Worki jutowe	sztuk	3.172.889	5.051.239	6.266.456
Zapotrzebowanie wynikające z planu inwestycyjnego:				
Cement	ton	5.000	5.000	5.000
Żelazo	ton	2.000	2.000	2.000
Wapno	ton	3.000	3.000	3.000
Cegła	lys. szt.	10.000	5.000	5.000
Zapotrzebowanie wynikające z obydwu planów:				
Drzewo	mtr. ³	22.850	19.132	23.506
z tego plan produkcji	mtr. ³	2.850	3.192	3.506
z tego planu inwestycyjnego	metr. ³	20.000	16.000	20.000

Jak widać z powyżej przytoczonych najważniejszych punktów programu sektora drugiego, związki spółdzielczości z przemysłem są stałe i ciągłe. Mają charakter uzupełniająco-pomocniczy. Stosunki te bowiem nie kończą się na przejęciu tych lub owych działów przemysłu i prowadzeniu ich we własnym zakresie. Spół-

dzielczość, jako sektor pośredni pomiędzy sektorem państwowym a prywatnym, jest jednocześnie czynnikiem wyrównawczym i zarazem najlepszym, bo bezinteresownym pośrednikiem między producentem-przemysłem a odbiorcą — i z szarym człowiekiem. A to jest niemiernie ważna dla przemysłu rola spółdzielczości. (a)

W sprawie utworzenia Centralnego Zarządu Państw. Przemysłu Konserwowego.

Zarządzenie Ministra Apropowizacji i Handlu z dnia 30 września 1946 r.

§ 1. Z dniem 1 października 1946 r. tworzy się Centralny Zarząd Państwowego Przemysłu Konserwowego, zwany w dalszych paragrafach „Centralny Zarząd”.

§ 2. Siedziba Centralnego Zarządu jest m. st. Warszawa terenem działalności obszaru całego Państwa.

§ 3. Centralny Zarząd przejmuje zakres działania:

- a) Państwowego Zjednoczenia Przemysłu Konserwowego,
- b) Państwowego Zjednoczenia Przemysłu Chłodniczego.

§ 4. Zadaniem Centralnego Zarządu jest:

- a) zarząd i nadzór nad wszystkimi przedsiębiorstwami przemysłowymi i handlowymi znajdującymi się obecnie w zarządzie Państwowych Zjednoczeń Przemysłu Konserwowego i Chłodniczego;
- b) reprezentacja wobec władz i urzędów;

c) opracowanie planu produkcji, inwestycji w ramach planu państwowego;

d) organizacja i nadzór nad zhytem gotowej produkcji;

e) realizacja zatwierdzonych i obowiązujących planów gospodarczych;

f) organizacja zaopatrzenia w surowiec i materiały pomocnicze;

g) wydawanie opinii o projektach ustaw, dekretów i rozporządzeń w dziedzinie gospodarczej;

h) wydawanie ogólnych zarządzeń w zakresie administracji przedsiębiorstw i technicznym.

§ 5. 1. Centralny Zarząd posiada osobowość prawną i podlega wpisowi do rejestru handlowego.

2. Wpisowi podlegają: nazwa, siedziba, przedmiot przedsiębiorstwa, imiona i nazwiska osób uprawnionych do podpisywania zobowiązań oraz ograniczenia w tym przedmiocie, a także wzmianki o ograniczeniach władz przedsiębiorstwa.

3. Wpis Centralnego Zarządu nastąpi na podstawie niniejszego zarządzenia oraz zawiadomienia o nominacji władz Centralnego Zarządu.

§ 6. Centralny Zarząd prowadzony jest według zasad gospodarki handlowej.

§ 7. Bilans, rachunek strat i zysków oraz podział czystego zysku Centralnego Zarządu zatwierdza Minister Apropowizacji i Handlu w porozumieniu z Ministrem Skarbu. Projekt bilansu oraz rachunek strat i zysków należy złożyć Ministrowi Apropowizacji i Handlu do zatwierdzenia w ciągu 3 miesięcy po ukończeniu roku operacyjnego.

§ 8. 1. Centralny Zarząd użytkuje i zarządza majątkiem nieruchomości pozostałym obecnie w zarządzie i użytkowaniu Państwowych Zjednoczeń Przemysłu Konserwowego i Chłodniczego, w imieniu Skarbu Państwa.

2. W ramach planu gospodarczego i finansowego zatwierdzonego przez Ministra Apropowizacji i Handlu w porozumieniu z Ministrem Skarbu Centralny Zarząd może nabywać majątek nieruchomości na własność Skarbu Państwa, zatrzymując go w swym użytkowaniu.

3. Majątek ruchomy, pozostający obecnie w użytkowaniu i zarządzie Państwowych Zjednoczeń Przemysłu Konserwowego i Chłodniczego przekazuje się Centralnemu Zarządowi.

4. Centralny Zarząd może we własnym imieniu nabywać i zbywać majątek ruchomy, ludzież zaciągać zobowiązania.

§ 9. Centralny Zarząd ma prawo dokonywać operacji kredytowych krótkoterminowych, zaś długoterminowych tylko zezwoleniem Ministra Apropowizacji i Handlu oraz Skarbu.

§ 10. 1. Za zobowiązania, zaciągnięte przez Centralny Zarząd niezależnie od odpowiedzialności jego majątkiem odpowiedzialny jest Skarb Państwa do wysokości wartości majątku nieruchomego, stanowiącego własność Skarbu Państwa, a użytkowanego i zarządzanego przez Centralny Zarząd.

2. Zarządzenie Ministra Apropowizacji i Handlu określi wysokość kapitału zakładowego.

§ 11. 1. Na czele Centralnego Zarządu stoi Dyrekcja. Dyrekcja Centralnego Zarządu składa się z Naczelnego Dyrektora i Dyrektorów mianowanych przez Ministra Apropowizacji i Handlu. W razie nieobecności Naczelnego Dyrektora obowiązki jego pełni wyznaczony przez niego jeden z Dyrektorów. Zakres kompetencji poszczególnych członków Dyrekcji określi regulamin zatwierdzony przez Ministra Apropowizacji i Handlu.

2. Organem rewizyjnym i kontrolującym jest Komisja Rewizyjna składająca się z trzech osób, powołanych przez Ministra Apropowizacji i Handlu.

3. Wynagrodzenie członków Dyrekcji i Komisji Rewizyjnej ustali Minister Apropowizacji i Handlu.

§ 12. Minister Apropowizacji i Handlu wykonuje nadzór nad Centralnym Zarządem i przeprowadza kontrolę przez swych delegatów oraz może powołać inne organy kontrolne.

§ 13. Centralnemu Zarządowi podlegają Rejonowe Zjednoczenia Państwowego Przemysłu Konserwowego. Na czele Zjednoczeń Rejonowych stoją dyrektorzy, mianowani przez Centralny Zarząd i za-

twierdzeni przez Ministra Apropowizacji i Handlu.

§ 14. 1. Do ważności zobowiązań Centralnego Zarządu wymagane są podpisy pod nazwą „Centralny Zarząd“ Dyrektora Naczelnego i jednego z Dyrektorów lub Prokurentów.

2. Korespondencję nie zawierającą zobowiązań podpisuje jeden z Dyrektorów lub Prokurentów.

§ 15. Członkowie Dyrekcji i wszyscy pracownicy Centralnego Zarządu są urzędnikami państwowymi.

§ 16. Likwidacja Centralnego Zarządu następuje na podstawie zarządzenia Mini-

stra Apropowizacji i Handlu w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

§ 17. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od dnia 1 października 1946 r.

Minister Apropowizacji i Handlu:

(—) Dr J. Sztachelski.

Na podstawie analogicznych Zarządzeń Ministra Apropowizacji i Handlu z dnia 30 IX. 1946 r. utworzono Centralny Zarząd Państwowego Przemysłu Fermentacyjnego oraz Centralny Zarząd Państwowego Przemysłu Spożywczego.

Kompetencje kredytowe poszczególnych instytucji.

Kompetencje kredytowe poszczególnych instytucji zostały zarządzeniem Ministerstwa Skarbu rozgraniczne a więc:

Bank Gospodarstwa Krajowego 1. kredytuję przedsiębiorstwa państwowe z wyjątkiem państwowego przemysłu rolniczego, 2. odbudowę, przebudowę i rozbudowę miast.

Przedsiębiorstwa prywatne znajdujące się pod zarządem państwowym będą kredytowane przez B. G. K. o ile przewiduje się stałe utrzymywanie ich pod Tymczasowym Zarządem Państwowym.

Państwowy Bank Rolny poza zadaniami, jakie ma do spełnienia z tytułu reformy rolnej, kredytuję: 1. odbudowę, przebudowę i rozbudowę wsi, 2. państwowy i komunalny przemysł rolny, 3. większe gospodarstwa rolne, ogrodnictwo i hodowlanie 4. specjalne środki i stacje doświadczalne, roślinne nasienne i hodowlane. Ponadto Państwowy Bank Rolny przeprowadza na zlecenie Min. Skarbu w porozumieniu z Min. Rolnictwa specjalne akcje kredytowe, dotyczące rolnictwa a nie objęte powyższym wyszczególnieniem.

Bank Komunalny, aż do czasu jego zorganizowania, Polski Bank Komunalny oraz Komunalny Bank Kredytowy w Poznaniu, każdy na terenach wyznaczonych im przez Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Administracji Publicznej kredytują związki samorządowe — ich przedsiębiorstwa i zakłady oraz Komunalne Kasy Oszczędności. Bank Komunalny administruje Funduszem Zapomogowo-Pożyczkowym i na żądanie władz przeprowadza specjalne akcje kredytowe zlecone.

Bank Gospodarstwa Spółdzielczego jest centralną finansową spółdzielczości miejskiej i wiejskiej i kredytuję spółdzielnie

kredytowe, wylwórcze, przetwórcze, spożywcze, komunikacyjno-handlowe, pracy, wydawnicze i inne miejskie, z wyjątkiem spółdzielni mieszkaniowych w zakresie kredytów na odbudowę, przebudowę i rozbudowę miast, rozproszonych przez B. G. K. Ponadto Bank Gospodarstwa Spółdzielczego przyjmuje udział w finansowaniu obrotów gospodarczych między miastem i wsią od strony miasta i rozprawdza w tym zakresie kredyty zlecone.

Bank Handlowy, w Warszawie kredytuję większy i średni przemysł prywatny przedsiębiorstwa handlu hurtowego, większe miejskie spółdzielnie (z wyjątkiem rzemieślniczych o ile nie są objęte kompetencją Banku Gospodarstwa Spółdzielczego co winno być w każdym wypadku przez Bank ten na piśmie stwierdzone).

Bank Handlowy kredytuję również przedsiębiorstwa prywatne, jak wyżej znajdujące się pod zarządem państwowym, o ile kompetentne władze stwierdzą, że jest to zarząd przejściowy.

Bank Związku Spółek Zarobkowych — kredytuję drobny i średni przemysł prywatny, rzemiosło, mniejsze przedsiębiorstwa handlu hurtowego, ponadto spółdzielnie rzemieślnicze oraz mniejsze miejskie innych typów o ile nie są one objęte kompetencją Banku Gospodarstwa Spółdzielczego, co winno być w każdym wypadku przez Bank ten na piśmie stwierdzone. W przypadkach wszczynania przez Państwo ogólnych akcji kredytowych na rzecz rzemiosła, akcje takie powierzone będą centralnie Bankowi Związku Spółek Zarobkowych, który do rozprawdzenia tych kredytów posiłkować się będzie, poza swymi Oddziałami Komunalnymi Kasami Oszczędności i Spółdzielniami Kredytowymi. (wg. T. G.).

cu — piasku kwarcowego, który w dużej ilości znajduje się na terenach pow. Olkuskiego. Przez odpowiednie przygotowanie tego piasku osiągnięto materiał zastępujący kwarc, sprowadzany dotychczas z zagranicy. Wartość produkcji w miesiącu wrześniu 2 896 tys. zł. (w sierpniu 2 617,1 tys. zł.).

Przemysł Odlewniczy wykonał we wrześniu produkcję wartości 3.225 tys. zł. (sierpień 3 060,4 tys. zł.).

Przemysł Kolarski wydał we wrześniu produkcję wartości 3.211 tys. zł. (w sierpniu 3 039 tys. zł.).

W ramach Przemysłu Motoryzacyjnego podniosła się w dalszym ciągu ilość rowerów. We wrześniu wykonano 5 248 sztuk rowerów (w sierpniu 4 096). Wedle planu miał ten Przemysł wykonać we wrześniu 5 tys. sztuk, a zatem wykonano o 248 sztuk rowerów ponad plan.

Zwyżkowały ponad to: Przemysł Mebli Stalowych i Okuć Budowlanych, Przemysł Metali Kolorowych, Przemysł Fabryk Śrub Nitów i Części Kutech, jako też Przemysł Maszyn Rolniczych.

Ilość zatrudnionych w Przemysle Metalowym doszła we wrześniu do stanu 93.175 osób (w sierpniu 90 997).

Wartość ogólna produkcji za wrzesień wynosi 48.776 000 zł. przedwoj., czyli miliard dwieście dwadzieścia milionów złotych wartości obecnej (Planowana wartość produkcji ogólnej na wrzesień: 45 milj. 289 600 zł. wg. cen 1937 r.).

Plan miesięczny wrześniowy wykonany został w 107,7%.

Osiągnęliśmy w Państwowym Przemysle Metalowym 89% produkcji przedwojennej.

Wszystkie tu wyżej naprowadzone wartości produkcji — określone są według cen z roku 1937.

CO BYŁO ROK TEMU — A CO JEST DZIŚ.

Kampania cukrownicza jest w pełnym toku. Przebiega ona całkowicie pomyślnie. Dotychczasowy przebieg nabiera specjalnego wyrazu osiągnięciem na tym polu, jeśli porównamy go z kampanią cukrowniczą roku ubiegłego.

Obecnie jesteśmy w posiadaniu ostatnich najnowszych danych o rezultatach kampanii na dzień 5 bm.

W obecnej kampanii czynnych jest 55 cukrowni, podczas gdy w ubiegłej pracowało zaledwie 11 cukrowni.

W ubiegłej kampanii na dzień 5 listopada 1945 r. odebrano ogółem 5.111.000 q. buraka co stanowiło 29% wg. planu — w obecnej kampanii do dnia 5 bm. odebrano buraków 15.850.800 q., co stanowi 65% planu.

Jeszcze wydatniejsza różnica zaznacza się w liczbach przerobionych buraków. W r. 1945 — do dnia 5 listopada przerobiono 229.900 q. buraków czyli tylko 4% planu, w obecnej kampanii do dnia 5. XI. przerobiono 7.204.500 q., co stanowi 30% planu.

Wreszcie, końcowy rezultat — ilość wyprodukowanego cukru. W kampanii ubiegłej na dzień 5. XI. 1945 r. ilość wyprodukowanego cukru wyrażała się cyfrą 56 900 q. — obecna kampania do dnia 5 bm. dała już 815.000.500 q. cukru, czyli niemal piętnaście razy więcej aniżeli w r. ub.

O realnym planowaniu z jednej strony, a zwiększającym się zainteresowaniu plantatorów, którzy zrozumieli korzyści

KRONIKA

WYNIKI CIĘŻKIEGO PRZEMYSŁU W POLSCE.

(J. K.) Na pierwsze miejsce wysunął się znowu Przemysł Taboru Kolejowego. Produkcja wagonów towarowych wprowadzić nie wzrosła (614 wagonów towarowych we wrześniu) ale tłumaczy się to pracą nad przestawianiem się na wagony towarowe typu polskiego — natomiast lokomotywy wykonano we wrześniu 14 sztuk, t. j. o 4 więcej niż w miesiącu

sierpniu. Ponadto znajduje się w końcowym stadium praca nad wypuszczeniem pierwszego wozu osobowego, typu wyłącznie polskiego w fabryce Cegielskiego w Poznaniu. Wartość produkcji we wrześniu 19 073 tys. zł. (sierpień 17 687,3 tys. zł.).

Wzrosła wydatnie produkcja w Przemysle WYROBÓW BLACHY, szczególnie w fabrykach zgrupowanych w Bytomskim Zjednoczeniu. Przyczyniło się do tego zastosowanie nowego środka zastępczego boraksu, oraz środka zastępczego „V-26“, produkowanego dotychczas przez Niemcy. Na wzrost produkcji wyrobów emaliowanych wpłynęło stosowanie zamiast kwar-

plynące dla nich z uprawy buraka cukrowego — z drugiej, świadczą cyfry odebranych buraków przez cukrownie. I tak w okręgu warszawskim plan odbioru buraków wykonano w 112%, a w lubelskim w 106%.

OSIĄGNIĘCIA ENERGETYKI NA DOLNYM ŚLĄSKU.

Ostatnio mamy do zanotowania nowe prace świadczące o dużym wysiłku przy odbudowie zakładów i urządzeń energetycznych na terenie Dolnego Śląska.

Uruchomiona została elektrownia w Kawałsku o mocy 15 500 kilowatów. Elektrownia zasilać będzie miasto Leopoldów, Zgorzelice i Pęczek położone nad Nysą Łużycką. Należy zaznaczyć, że elektrownia ta jest opalana słabym kalorycznie węglem brunatnym, nie nadającym się na eksport.

Równie cenna pracą jest uruchomienie linii elektrycznej wysokiego napięcia, długości 226 km, z elektrowni w Głogowie. Dzięki odbudowaniu tej linii miasta Wschowa, Leszno i Szprotawa otrzymały energię elektryczną.

PRACOWNICY CHEMICZNI WOJ. KRAK. W GŁOSNYM POTOKU.

Pracownicy wszystkich Firm należących do Zrzeszenia Przemysłu Chemicznego w Krakowie, mają możliwość odpoczynku i poprawy zdrowia w przepięknej okolicy Głosnego Potoku koło Międzylesia, na Dolnym Śląsku.

Dzięki inicjatywie i zabiegom dyrektora Romana Tericha, powstał dom wypoczynkowy, do którego turnusami są wysyłani przede wszystkim pracownicy którzy potrzebują klimatycznego leczenia.

Dom wypoczynkowy położony w pięknej okolicy, znajduje się pod opieką Zrzeszenia Przemysłu Chemicznego w Krakowie. Cały Zarząd Zrzeszenia na czele z Prezesem Dr Wł. Mostowskim, jako troskliwym Patronem, poczyni wszystko, aby placówka ta była miejscem wczasów pracowników przez cały rok i dala jak najwięcej troskliwości i opieki potrzebującym wypoczynku.

W BONARCE KOŁO KRAKOWA POWSTAJE FABRYKA TERMOSFATU.

W Bonarce pod Krakowem trwają obecnie prace nad uruchomieniem „Państwowej Fabryki Supertomasyny“. Uruchomienie fabryki zależy jednak w I-szym rzędzie od dostawy brakujących urządzeń jak: silniki elektryczne, transformatory, mieszarki, młyny itp.

Przybliżona wysokość produkcji „Państwowej Fabryki Supertomasyny“ wyniesie 120 ton termosfatu na dobę, co daje 360 000 ton rocznie. Przybliżona zawartość PO w gotowym produkcie wyniesie 27,5%. Procentowa zawartość składników w gotowym produkcie: apatytu 68,8 proc., sody 24%, piasku 7,2%. Zapotrzebowanie surowców do produkcji 3.000 ton termosfatu miesięcznie wyniesie

2.064 ton apatyłów, 720 ton sody, 216 ton piasku.

URUCHOMIENIE FABRYKI CELULOZY W KRAPKOWICACH.

W dniu 16 bm. uruchomiono w Krapkowicach fabrykę celulozy. Fabryka ta była zupełnie zniszczona na skutek działań wojennych, a maszyn i urządzenia rozgrabione. Dzięki wysiłkowi pracowników fabryka została odbudowana z gruzów i obecnie rozpoczęła na nowo produkcję. O fakcie tym Zjednoczenie Natronowa Przemysłu Papierniczego i Fabryka Celulozy w Krapkowicach zameldowały Min. Mincowi i Vicemin. Golańskiemu.

W odpowiedzi Viceminister Golański wysłał do fabryki celulozy w Krapkowicach depeszę o treści następującej:

„Otrzymałmym meldunek o uruchomieniu zniszczonej w trakcie działań wojennych fabryki celulozy w Krapkowicach i podjęciu w dniu 16 listopada br. na nowo produkcji.

Zalodze na ręce Rady Załogowej i Dyrekcji składam podziękowanie i życzenia dalszej pracy w odbudowie fabryki, powiększeniu i ulepszeniu jej produkcji dla dobra polskiego przemysłu i osiągnięcia najszybszej odbudowy naszego życia gospodarczego“.

UDZIAŁ PRZEMYSŁU PRYWATNEGO OKRĘGU KRAKOWSKIEGO W PAŃSTW. PLANIE INWESTYCYJNYM NA ROK 1947.

Przemysł prywatny okręgu krakowskiego za pośrednictwem Izby Przemysłowo-Handlowej w Krakowie złożył 23 wnioski o włączenie planowanych inwestycji do Państwowego Planu Inwestycyjnego na rok 1947.

Ogólny koszt planowanych inwestycji w roku 1947 przez przemysł prywatny okręgu krakowskiego wynosić będzie ok. 60 milionów złotych. Planowane jest pokrycie tych kosztów w wysokości ok. 25% — tj. 15 milionów z własnych środków przedsiębiorstw prywatnych, a reszta — 75%, tj. 45 milionów — pokryta będzie przez kredyty inwestycyjne wyasygnowane specjalnie na ten cel przez Bank Narodowy. Materiały zapotrzebowane do przeprowadzenia inwestycji są w olbrzymiej większości pochodzenia krajowego. Robocizna — przewidywana przy przeprowadzeniu koniecznych prac, wynosi ok. 12 milionów złotych. Ostateczna decyzja włączenia poszczególnych wniosków w ramy Państwowego Planu Inwestycyjnego na rok 1947, a co za tym idzie przyznanie kredytów inwestycyjnych, leży w rękach Departamentu Inwestycyjnego Centralnego Urzędu Planowania.

ZWIĘKSZA SIĘ ZAKRES PRODUKCJI PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO.

Przemysł Chemiczny z miesiąca na miesiąc zwiększa zakres swojej produkcji

W miesiącu październiku b. r. wszczęto produkcję nowych artykułów, koniecznych jako surowce pomocnicze do produkcji innych wytworów przemysłowych. I tak:

Zjednoczone fabryki chemiczne „Silesia“ uruchomiły produkcję czerwieni „Silesia“. Jest to barwny substrat do produkcji suchej farby lakierowej. Skala produkcji wynosi 1 500 kg. miesięcznie. Również do tego celu służyć będzie produkcja błękitu Milori (błękit pruski), który produkować zaczęto w zakładach „Silesia“. Jako trzeci artykuł, który rozpoczęto produkować — wymienić należy chlorek cynku o skali produkcji 120 ton miesięcznie, stosowany do impregnacji drewna.

Zakłady „Solway“ w Borku Fałęckim rozpoczęły produkcję węgla wapnia strącanego, o skali produkcji 40 ton miesięcznie. Artykuł ten stosuje się do fabrykacji papieru, w przemyśle gumowym i chemii stosowanej.

Fabryka „Scott i Bowne“ rozpoczęła w skali fabrycznej produkcję salicylanu metylu. Zdolność produkcyjna wynosi 2.000 kg. miesięcznie.

1000 KOMPLETÓW UBRAŃ DLA GÓRNIKÓW

Fabryka konfekcji gumowanej w Trzebini „GUMOWNIA“ wykonała od chwili rozpoczęcia produkcji do dn. 14 bm. 1.000 kompletów ubrań szybowych.

HUTA SZKLANA „KARA“ OSIĄGNĘŁA REKORDOWĄ PRODUKCJĘ

Huta „KARA“ w Piotrkowie osiągnęła w październiku rekordową produkcję. Z cztero-maszynowej wanny wyciągnięto netto 160 428 m² szkła szybowego. Plan został wykonany w 134%-tach. Biorąc pod uwagę dalekie od doskonałości urządzenia wytwórcze luty wynik ten stanowi niewątpliwą rewelację. Na osiągnięcie to złożyły się: zarówno dokonane pewne poprawki w wannie przy okazji remontu boków wanny, jak i duży wkład wysiłku załogi i kierownictwa.

W najbliższym czasie spodziewane jest uruchomienie drugiej wanny 3-maszynowej, której budowa przeciągnęła się ponad plan na skutek opóźnienia dostaw bloków ogniotrwałych. W urządzeniach tej wanny dokonano w granicach możliwości poprawek w kierunku racjonalizacji pracy maszyn.

OTWARCIE OŚRODKA SZKOLENIOWEGO ENERGETYKI W NYSIE.

W Nysie nastąpiło otwarcie ośrodka szkoleniowego energetyki. Szeroko rozbudowany ten ośrodek spełni olbrzymią rolę w wyszkoleniu odpowiednich ilości kadr fachowych pracowników, na których brak cierpi obecnie energetyka.

PRENUMERATA ROCZNA WYNOŚI ZŁ. 100, PÓŁROCZNA ZŁ. 50 I KWARTALNA ZŁ. 25.

Ceny ogłoszeń: Cała stronica 4.000 zł., 1/2 stronicy 2.500 zł., 1/4 stronicy 1.400 zł. — Za 1 mm 1-lamowy 10 zł. —
Ogłoszenia drobne za słowo 6 zł. — W drobnych ogłoszeniach pierwsze słowo liczy się podwójnie

Wydawca: Referat Inf. Prop. Wydziału Przemysłowego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie
Redaguje Komitet Redakcyjny M-14484 Drukarnia Udziałowa w Krakowie